

**UCHWAŁA NR LXXXIV/584/2023
RADY MIEJSKIEJ W KŁODAWIE**

z dnia 21 grudnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm. z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) Rada Miejska w Kłodawie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 -2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kłodawy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Krusiński

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań. Role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska naraża wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą domową wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

Na podstawie znowelizowanych przepisów prawnych „przemoc w rodzinie” została zastąpiona pojęciem „przemoc domowa”. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie tylko na rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i osobami stosującymi przemoc są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są tylko dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej.

Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Zmiany wprowadzają również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania

ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

·prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;

·zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

·tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art.9b. ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Kłodawa. Program jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego programu na lata 2019 – 2023, przyjętym Uchwałą Nr V/35/2019 z dnia 31 stycznia 2019 roku. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach

i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

II. PODSTAWY PRAWNE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm. z 2023 r. poz. 289, 535, 1606),

2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),

3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),

5. Uchwała Nr LXXX/554/2023 Rady Miejskiej w Kłodawie z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie (t.j. Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z dnia 19 lipca 2023 r. poz. 6998, Rozstrz. Nadz. Nr NP.-III.4131.1.439.2023.4 z dnia 16 sierpnia 2023 r.),

6. Zarządzenie Nr 77/2023 Burmistrza Kłodawy z dnia 08 września 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),

8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.),

9. Ustawa z dnia 25 lutego 1945r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.),

10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.),

11. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 171),

12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.).

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyczy ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety, dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne.

Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej, służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy, uważają, że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swymi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swojej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”. Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych.

1. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 1 znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej **przemoc domowa** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) . narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) . naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) . powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Pojęcie **osoby doznającej przemocy** reguluje art. 2 ust 2 cytowanej ustawy i należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Zgodnie z art. 2 ust 3 przez **osobę stosującą przemoc domową** – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2, natomiast na podstawie art. 2 ust

Art.2. ust 4 **świadku przemocy domowej** – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Zgodnie z art. 2 pkt 2 przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

2. FORMY PRZEMOCY

Najczęstsze formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

Przemoc domowa:

- **Jest intencjonalna** – Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby.
- **Sily są nierówne** – W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza a osoba ją stosująca – silniejsza.
- **Narusza prawa i dobra osobiste** – Osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa drugiej strony (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- **Powoduje cierpienie i ból** – Osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej strony na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że będąc poddaną takiemu oddziaływaniu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Kto może doznawać przemocy:

- kobieta
- dziecko
- mężczyzna
- osoba starsza
- osoba niepełnosprawna

3. CYKLE PRZEMOCY

To specyficzny cykl przemocy składający się z trzech powtarzających się faz:

1. **Faza budowania napięcia** – stopniowy wzrost napięcia i agresywności osoby

stosującej przemoc

2. Faza eskalacji – faza gwałtownej przemocy, zagrażającej zdrowiu i życiu osoby doznającej przemocy.

3. Faza miesiąca miodowego – w której osoba stosująca przemoc wyraża żal i przeprasza za swoje zachowanie.

4. PRZYCZYNY PRZEMOCY:

- uzależnienie osoby stosującej przemoc (alkoholizm, narkomania),
- ubóstwo,
- chęć dominacji,
- niskie poczucie własnej wartości,
- zależność ekonomiczna od partnera,
- destrukcyjne mity i przekonania funkcjonujące w społeczeństwie,
- zaburzenia osobowości sprawcy, traumatyczne doświadczenia.
- obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny

5. SKUTKI PRZEMOCY

- **skutki indywidualne** – urazy fizyczne, zaburzenie zdrowia, depresja, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, konflikty z prawem, zachowania agresywne, demoralizacja, trudności wychowawcze, ubóstwo, bezdomność, trwałe kalectwo, akty samobójcze, śmierć, itp.
- **skutki społeczne** – nie zaspokojenie podstawowej potrzeby psychologicznej jaką jest potrzeba bezpieczeństwa, identyfikowanie się ze sprawcami przemocy i przenoszenie zachowań agresywnych na inne grupy społeczne rówieśnicze jak i dorosłe, izolowanie się od środowiska, przenoszenie negatywnych zachowań na następne pokolenia.
- **skutki ekonomiczne** – ponosi sprawca, ofiara, każdy obywatel i wiele różnych instytucji, które zajmują się problemem przemocy w rodzinie.

Policja – poprzez wielokrotne interwencje w domach, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do różnych instytucji, prowadzenie dochodzeń, prowadzenie izby dziecka.

Służba zdrowia – wydatki na leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych – ambulatoryjnie i szpitalnie, leczenie skutków urazów, zabiegi chirurgiczne i rehabilitacja po urazach.

Pomoc społeczna – udzielanie różnego rodzaju świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe), praca socjalna, koszty prowadzenia różnego rodzaju placówek opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych dla nieletnich, ośrodków interwencji kryzysowej, hosteli dla ofiar przemocy.

Edukacja – zwiększona ilość zajęć reedukacyjnych i wyrównawczych, nauczania indywidualnego, prowadzenie klas integracyjnych, świetlic socjoterapeutycznych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych i młodzieżowych ośrodków szkolno-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zakłady karne i areszty śledcze – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych.

Prokuratura i Sądy – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.

ZUS – zwolnienia lekarskie i renty.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE KŁODAWA.

Gmina Kłodawa jest gminą miejsko-wiejską, wchodzącą w skład powiatu kolskiego, położoną w centralnej części polski, we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Gmina sąsiaduje od wschodu z gminą Chodów, od północy z gminą Przedeck, od północno-zachodniej części z gminą Babiak, od zachodu z gminą Grzegorzew, od południa z gminą Olszówka, położonymi w powiecie kolskim oraz gminą grabów położoną w powiecie łęczyckim. Gmina Kłodawa liczy 37 miejscowości i 27 sołectw i zajmuje 129 km² powierzchni, co daje 12,8 % powierzchni powiatu, zaś miasto Kłodawa – 4,32 km².

Liczba mieszkańców w Gminie Kłodawa wynosi 12.051 z czego liczba mężczyzn to 5.829, a kobiet – 6.222 (stan na dzień 30.10.2023 r.). W porównaniu do poprzednich lat liczba mieszkańców zmalała.

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy domowej najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem. Rzadko również decydują się na fachową pomoc któreś z zajmujących się tym problemem instytucji. Prowadzenie spraw dotyczących przemocy jest trudnym i żmudnym zajęciem. Ze zjawiskiem przemocy domowej na terenie gminy Kłodawa spotykają się przedstawiciele Komisariatu Policji w Kłodawie, pracownicy socjalni oraz asystent rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie, przedstawiciele służby zdrowia, pracownicy oświaty z terenu gminy Kłodawa, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie, kuratorzy sądowi.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie obrazują zjawisko przemocy domowej na przestrzeni ostatnich trzech lat i przedstawiają się następująco:

Procedura Niebieska Karta - dane statystyczne.

Procedura Niebieska Karta - dane statystyczne.		2020	2021	2022
Liczba rodzin u których wszczęto procedurę Niebieska Karta		28	23	18
Liczba osób wskazanych jako doznających przemocy.		36	22	19
W tym	Kobiety	32	16	17
	Mężczyźni	2	3	1
	Dzieci	2	3	1
Liczba osób wskazanych jako stosujące przemoc.		28	21	18
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart wg kompetencji służbowych:				
Komisariat Policji		25	24	19
Ośrodek Pomocy Społecznej		4	1	2
GKRPA		0	0	1
Zakończone procedury NK:				
- z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu przemocy		12	14	9
- z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań		11	12	12
Liczba powołanych grup roboczych		45	37	18
Liczba spotkań grup roboczych		69	72	63
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Kole		4	4	2

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Kłodawie

Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej.

Jak wynika z powyższej tabeli w 2020 roku zostało sporządzonych 25 Niebieskich Kart przez Komisariat Policji w Kłodawie i 4 Niebieskie Karty przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie. Wiąże się to z tym, że osoby doznające przemocy zwracają się o pomoc zazwyczaj w sytuacji przemocy ze strony sprawcy. W obawie o swoje zdrowie a nawet życie dzwonią na numer alarmowy. Liczba rodzin u których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty to 28 rodzin. U 1 rodziny sporządzono Niebieską Kartę po raz kolejny w trakcie jej trwania. Do pracy na rzecz rodzin powołano w 2020 roku 45 grup roboczych, które odbyły 69 spotkań. Należy zaznaczyć, że kontynuowano również procedury wszczęte w 2019 roku u 16 rodzin. Łącznie w 2020 roku prowadzono 45 procedur Niebieskiej Karty.

W 2021 roku zostało sporządzonych 24 Niebieskich Kart przez Komisariat Policji w Kłodawie i 1 Niebieska Karta przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie. Liczba rodzin u których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty to 23 rodziny. U 2 rodzin sporządzono Niebieską Kartę po raz kolejny w trakcie jej trwania. Do pracy na rzecz rodzin powołano w 2021 roku 37 grup roboczych, które odbyły 72 spotkania. Należy zaznaczyć, że kontynuowano również procedury wszczęte w 2019 roku u 1 rodziny oraz w 2020 roku u 13 rodzin. Łącznie w 2021 roku prowadzono 37 procedur Niebieskiej Karty.

W 2022 roku zostało sporządzonych 19 Niebieskich Kart przez Komisariat Policji w Kłodawie i 2 Niebieskie Karty przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie oraz 1 Niebieska Karta przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie. Łącznie wpłynęło 22 Niebieskich Kart. Liczba rodzin u których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty to 18 rodzin. U 4 rodzin sporządzono Niebieską Kartę po raz kolejny w trakcie jej trwania. Do pracy na rzecz rodzin powołano w 2022 roku 18 grup roboczych, które odbyły 63 spotkania. Należy zaznaczyć, że kontynuowano również procedury wszczęte w 2020 roku u 1 rodziny oraz w 2021 roku u 7 rodzin. Łącznie w 2022 roku prowadzono 26 procedur Niebieskiej Karty.

W okresie od 2020 roku do 2022 roku zauważalny był coroczny spadek prowadzonych procedur. Wpływ na spadek prowadzonych procedur miała pandemia Covid-19.

Jak wynika z powyższej tabeli procedurę Niebieskiej Karty najczęściej sporządzała Policja, gdyż to ona jest pierwszą instytucją reagującą na przemoc domową i wszczynającą procedurę. Następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływał grupy robocze a obecnie grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupy Robocze podczas rozeznawania sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty podejmują szereg działań i są to m.in. motywowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych (osoby stosujące przemoc), motywowanie do podjęcia terapii małżeńskiej lub rodzinnej, wnioski do Sądu w celu rozeznania sytuacji przez kuratora, przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, monitoring rodziny przez dzielnicowego oraz pracownika socjalnego, kierowanie osób, które nadużywają alkoholu na spotkania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, przeprowadzanie rozmów motywująco – wspierających, przeprowadzanie rozmów informacyjno – pouczających.

V. CELE PROGRAMU

1. Cel główny programu:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- koordynowanie zintegrowanym systemem pomocy rodzinie z problemem przemocy domowej.

2. Cele szczegółowe i zadania:

Cel 1.

Diagnoza i poziom świadomości społecznej w rodzinach, w których występuje przemoc domowa.

Działania :

- diagnoza przemocy,
- współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z pracownikami różnych grup zawodowych powołanych do pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych.

Cel 2.

Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.

Działania :

- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy,
- promowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy.

Cel 3.

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy domowej.

Działania :

- zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie wsparcia przez psychologa,
- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania – Niebieska Linia,
- podejmowanie działań interwencyjnych w związku ze zgłoszeniem przemocy domowej,
- podejmowanie działań w oparciu o procedurę "Niebieska Karta",
- praca socjalna prowadzona przez pracowników ośrodka pomocy społecznej w rodzinach uwikłanych w różnego rodzaju konflikty.

Cel 4.

Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji i organizacji w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej.

Działania :

- organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej,
- działanie Zespołu Interdyscyplinarnego nakierowane na rozwijanie i umacnianie współpracy różnych instytucji w zakresie rozpoznawania przemocy oraz podejmowanie działań mających na celu jej zatrzymanie.

VI. REALIZACJA CELÓW

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez współpracę jednostek do tego powołanych.

2. Diagnozowanie zjawiska przemocy w na terenie gminy Kłodawa.

Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy domowej, poprzez szkolenia i warsztaty.

3. Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez programy korekcyjno-edukacyjne oraz psychologiczno-terapeutyczne.

4. Udzielania specjalistycznego wsparcia dla osób znajdujących się w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem ofiar przemocy domowej – psycholog dla ofiar przemocy.

VII. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3–5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289).

3. Zespół interdyscyplinarny przed złożeniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, może wystąpić do właściwego starosty o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6.

4. Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.

5. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

6. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

VIII. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuację, w której dochodzi do przemocy domowej i została ona uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej.

Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez

świadka przemocy domowej. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą domową, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to :

1. jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
3. Policja,
4. ochrona zdrowia,
5. organizacje pozarządowe,
6. oświata,
7. kuratorzy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. Mogą wchodzić także prokuratorzy. Niebieska Karta może być wypełniona przez przedstawicieli w/w jednostek.

Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

Formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej odbywa się niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A”. Grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – A”, dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Każde posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej jest dokumentowane w formie protokołu. Na posiedzeniu grupa diagnostyczno - pomocowa w obecności zaproszonej osoby doznającej przemocy domowej dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, opracowuje indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Grupa diagnostyczno - pomocowa, na podstawie ustaleń zawartych w wypełnionym formularzu „Niebieska Karta – C”, podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez grupę diagnostyczno - pomocową na rzecz i wspólnie z osobą doznającą przemocy domowej, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz w jej środowisku domowym. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie, uwzględniając potrzeby, zasoby i sytuację osoby doznającej przemocy domowej, co zostaje odnotowane w formularzu „Niebieska Karta – C”. Niestawiennictwo osoby doznającej przemocy domowej nie wstrzymuje prac grupy diagnostyczno - pomocowej. Na posiedzenie grupy diagnostyczno - pomocowej nie zaprasza się małoletniego. Wszystkie działania realizowane w ramach procedury są dokumentowane w formie pisemnej.

IX. GMINNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej oparty jest na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Kłodawie przy ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie, który obsługuje zespół administracyjny i biurowo.

Poniżej przedstawione zostały instytucje działające na terenie gminy Kłodawa, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczenia przemocy domowej.

Pomoc w przypadku przemocy domowej:

- Zespół Interdyscyplinarny,

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Placówki oświatowe,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

X. ADRESACI PROGRAMU

- Rodziny i osoby - ofiary dotknięte zjawiskiem przemocy domowej, w tym :
 - dzieci,
 - współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
 - osoby starsze,
 - osoby niepełnosprawne.
- Sprawcy przemocy.
- Świadkowie przemocy
- Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą m.in.:
 - pracownicy socjalni,
 - policjanci,
 - służby kuratorskie,
 - nauczyciele i pedagodzy,
 - pracownicy służby zdrowia,
 - pracownicy świetlic opiekuńczo – wychowawczych,
 - członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

XI. PARTNERZY PROGRAMU

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej to:

1. Zespół Interdyscyplinarny w Kłodawie
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłodawie
4. Komisariat Policji w Kłodawie
5. Placówki ochrony zdrowia
6. Placówki oświaty
7. Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kole
8. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej – Sąd Rejonowy w Kole
9. Prokuratura Rejonowa w Kole
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole
11. organizacje pozarządowe

XII. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmniejszenie rozmiaru przemocy domowej,
2. Zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy domowej,
3. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
4. Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska

przemocy diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie gminy Kłodawa,

5. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem,

6. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową.

7. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy domowej.

8. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową.

XIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Program będzie finansowany ze środków własnych gminy Kłodawa, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

XIV. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań w ramach Programu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy domowej,
- spadek liczby przypadków przemocy domowej,
- spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie kompetencji służb, instytucji pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

2. Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę ilościową i jakościową.

3. Burmistrz Kłodawy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu.

4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie przedstawia Radzie Miejskiej w Kłodawie sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

XV. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy domowej. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w "zacznie ogniska domowego", które staje się piekłem. Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety, gdy oprawcą jest ukochana osoba nie reagujemy w sposób naturalny. Przemoc domowa to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc domowa występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska, wręcz przeciwnie trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i należy udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie gminy Kłodawa pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego gminy Kłodawa. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób

i rodzin. Gminny Program nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

Uzasadnienie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 określa sposób realizacji zadań własnych gminy o których mowa w art. 6 ust. 2 z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W programie przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach ubiegłych. Dostosowano zapisy i nazewnictwo w związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 2 o którym mowa powyżej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej. Wobec powyższego uchwałę należy uznać za zasadną.